

ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ЗЛОЧИНОЇ ПОВЕДІНКИ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ

Негативна тенденція щодо зростання правопорушень серед неповнолітніх є надзвичайно гострою проблемою в державі. Безперечно, правопорушення тісно пов'язані з процесами деморалізації суспільства. Злочинність неповнолітніх є своєрідним показником загальної злочинності та рівня моральної культури суспільства. Незважаючи на зниження загальної рівня впродовж останніх років, вона залишається гострою проблемою, як не може не турбувати суспільство та державу, оскільки в цілому я коефіцієнт інтенсивності злочинності неповнолітніх у центральній регіонах та великих містах, так і коефіцієнт злочинної активності неповнолітніх залишаються досить високими.

Залежно від особливостей наміру серед неповнолітніх правопорушників закону можна виділити три основні їх групи. Перші - ті, у кого намір учинити правопорушення та злочин виник раптово. Другі - ті, хто заздалегідь обміркував протизаконну дію, готувався до її здійснення. Треті - ті, хто іноді заздалегідь знали про вчинення злочину, а іноді намір у них виникав раптово.

Мотиви злочинних діянь, учинених підлітками, як правило, досить розрізнені та поверхневі. Вони являють собою картину з яскраво вираженою дитячою мотивацією. Мотиви злочинів неповнолітніх значною мірою проявляються на основі групових дій. Як правило, найбільш розповсюджені престижні та наслідувальні мотиви, а також намагання до самоствердження серед товаришів та однолітків. Значний вплив на мотивацію має і той факт, що більшість молодих людей учиняють злочин у стані сп'яніння, тобто тоді, коли юнак деякою мірою втрачає контроль над вчинками і їх спонуканнями. Звідси досить високий відсоток і так званих невмотивованих злочинів, тобто діянь, внутрішні причини яких неповнолітній не може чітко визначити. Звичайно, тут завжди потрібно мати на увазі й те, що мотиви злочинної, та іншої поведінки, далеко не завжди

усвідомлюються не тільки неповнолітніми, а й дорослими [1, с. 2-3].

Правопорушення найчастіше відбуваються в мікроумовах, у малих соціальних осередках. Адже саме в малих групах і колективах (родині, школі, різного роду об'єднаннях, а також в умовах вулиці, серед однолітків і дорослих) робить свої перші кроки людина. Саме ці колективи та групи виступають по відношенню до підлітка та юнака як конкретна ситуація, яка постійно і активно впливає на нього.

Найбільш важливими факторами, які негативно впливають на формування особистості в родині, є:

- виховання неповнолітнього в умовах неповної родини (відсутність одного з батьків);
- дефекти в сімейному укладі, головним чином в моральній атмосфері сімейних відносин;
- недоліки у взаєминах батьків і дітей, які виражаються найбільш яскраво у явищах бездоглядності [2].

Отже, на формування неповнолітнього порушника правопорядку впливає безліч обставин. Одні з них відіграють роль безпосередніх причин злочинних діянь. Вони визначають процес формування суспільно шкідливих спонукань і посягань, а також особливості їхнього втілення в небезпечні для оточуючих дії та вчинки. Інші виступають як умови, що визначають збереження цих причин і полегшують їхній прояв у злочинах неповнолітніх. Вони, як правило, підсилюють дію причин злочинних діянь і є тим обов'язковим чинником, на якому й реалізуються причини суспільно небезпечної діяльності підлітків та юнаків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Павлик О. М. Особливості мотиваційної сфери неповнолітніх правопорушників : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.06. «Юридична психологія» / О. М. Павлик. - Х., 2005.-24 с.

2. Бочкарева Г.Г. Психологическая характеристика мотивационной сферы подростков-правонарушителей / Г.Г. Бочкарева [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://flogiston.ru/library/pravo/2242224>.